

Det nye magtspil

Tema: Det arabiske forår
Fag: Samfundsfag, historie
Målgruppe: Lærere på gymnasiale uddannelser

DR2, 23.01.2013, 54 min.

Vesten har i over 100 år haft direkte eller indirekte dominans over udvindingen og transporten af Mellemøstens olie, men den magtstilling udfordres nu. Flaskehalse (choke points) som Hormuzstrædet, Bab El-Mandeb-strædet og Suezkanalen er i dag under lokal kontrol, men mange af disse lokaliteters befolkninger frygter ikke længere deres pro-vestlige herskere og gør oprør imod dem. Samtidig skranter de vestlige økonomier, og stemmer i Vesten mumler om militære interventioner. Ekspertter og lokale aktører fortæller her om den langsomme afvikling af den gamle verdensorden og fremkomsten af en ny geopolitisk virkelighed, men rammefortællingen fokuserer på et tankskibs vej fra oliefelterne i Saudi-Arabien op til Middelhavet. Saudi-Arabien er verdens største olieproducent, og dets sunnimuslimske ledere er nært knyttet til USA, men det snævre Hormuzstræde trues af Iran, der siden den shiamuslimske revolution mod den vestligt indstillede Shah i 1979 ikke længere accepterer Pax Americana. Bab El-Mandeb-strædet i Aden Golfen er også snævert og truet ikke bare af somaliske pirater, men også landene omkring det, Eritrea og Yemen, som ikke er stabile vestlige støtter. Og Egypten sidder siden 1956 på Suezkanalen, så USA har siden betalt militærregimet for at holde kanalen åben, men det arabiske forår i 2011 truer denne aftale, hvis der indføres demokrati, og islamisterne kommer til magten i Egypten og fx atommagten Israel nægtes adgang til Suezkanalen. Samtidig rører nye supermagter som Kina, Rusland, Indien osv. på sig i regionen med massive investeringer i bl.a. Afrika.

Billedet er fra tv-udsendelsen.

Faglig relevans/kompetenceområder

Historie, stx:

1989-i dag: Det globale samfund

- Danmarks internationale placering
- Nye grænser og konflikter.

Samfundsfag A, stx:

International politik

- aktører, magt, sikkerhed, konflikter og integration i Europa og internationalt
- Globalisering og samfundsudvikling.

Ideer til undervisningen

Som man kan læse ovenfor giver udsendelsen et indblik i det nye magtspil om verdensøkonomien, olien og Mellemøsten. Udsendelsen er derfor interessant i såvel en historiefaglig kontekst som en samfundsfaglig kontekst.

Der kan anlægges en dansk vinkel af både økonomisk, politisk og militær karakter, jf. de danske interesser - skibsfart og olie. Men tilsvarende kan der anlægges en global synsvinkel.

Dokumentaren giver også en mulighed for at se Det arabiske forår, krigen i Syrien, situationen i Afghanistan, Yemen, Irak etc. i en anden sammenhæng, en international økonomisk sammenhæng.

Denne udsendelse indgår i materialesættet "Det arabiske forår".